

Prof. Dr. Hayri Kırbaşoğlu'nun tebliği

Deđerli hocalarım değerli misafirler. Hayat ve Dũnyevileşme konusu bugũnũn konusu değil insanlığın yeryũzũnde varoluşundan beri karşı karşıya olduğumuz ciddi bir problem. Ancak bugũn bu tarihte sadece Konya'da değil Çorum'da yıllar önce de bir dergide özel bir sayı çıkarılmıştı 10 sene önce. Dũnyadaki genel olarak gelişmeler, İslam Dũnyasındaki gelişmeler, bõlgemizdeki ve ÷lkemizdeki gelişmeler bu konuyu ele almamız gerektiği noktasına geldiği için bu konuya el atma ihtiyacı duyuldu. Oturum başkanımızın da ifade ettiği gibi özellikle Mũslũmanların bireysel, toplumsal hatta kũresel ölçekteki misyonlarından dolayı zaman zaman değerlendirme yapmaları Mũslũmanların bir görevidir. Nefis muhasebesi yapmak amacıyla bu konuyu ele aldık. Ancak benim kanaatimce İslam Dũnyası pek çok konuda kendisini özeleştiriye tabii tutabilir ancak dũnyevileşme konusunun yeri çok önemli hatta tehlikesi söz konusu. Özel olarak ele alınması gereken bir konu çünkü dũnyevileşme konusunda sağlıklı bir yol belirlenmediği takdirde İslam'ın genetik yapısının dejenere olması ve ortada Allah'ın indirdiği dinden farklı bir dinin çıkması ve bu dinin egemen olması gibi bir tehlikede var. Bunun başlıca iki sebebi var birincisi son zamanlarda çok kullanılan kũreselleşme dediğimiz kavram.

Görüldüğü kadarıyla İslam Dũnyasındaki entelektüellerin ve Batıdaki vicdanı ölmemiş entelektüellerin genel olarak yaptığı değerlendirmelere bakıldığında kũreselleşme büyük ölçũde olumsuz yönũ ağır basan bir süreç olarak gündemimizdedir. Olumsuz anlamdaki kũreselleşmeden İslam Dũnyası da şũ veya bu ölçũde etkilenmiştir. Hali hazırda yaşadığımız bir süreçtir henüz tamamlanmış bir süreç değildir. İslam Dũnyasının bir parçası olması dâhiliyle ÷lkemiz de bu süreçlerin dışında değildir. Meselenin İslam Dũnyası açısından hayati bir önemi var ayrıca insanlığın ve gezegenin geleceği Allah tarafından Mũslũmanlara ipoteklendiği için, Mũslũmanların yeryũzũnũ ve insanlığı kurtarmak adına da kũreselleşmenin olmazsa olmazı parçası haline gelen dũnyevileşme konusuyla yüzleşmesi gerekir. Çünkü Kur'anı Kerim'de çok açık bir biçimde hem insanlığın hem gezegenin kurtuluş için harekete geçmesi gereken bir hareketin Mũslũmanlar olduğu ifade edilmektedir. SeyyidKutub'un ifadesiyle "Siz insanlık için tarih sahnesine çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz" bütün insanlığı kurtaracak şeye sahiptir. Bir başka ayette de Mũslũmanlara daha açık bir şekilde sorumluluk yüklemektedir. İnsanlık üzerine şahitlik etmek demek SeyyidKutub'un ifadesiyle burada haksızlık var burada insanı ve gezegeni yok oluşa götürecek gelişmeler var, Batı şekli kontrolsüz bir büyüme var, bakın burada nükleer tehdit var, bakın kũresel ısınma var, bakın burada Batı tarafından yapılmış son 50 yılda 27 milyon insanın katledildiği Hiroşima var Afganistan var Irak var. Bütün bunlara dikkati çekmek ve sonrada yeryũzũndeki bütün bu

olumsuz gelişmelere karşı harekete geçmenin birinci adresi İslam Dünyasıdır. Ancak teorikte böyle olması gerekirken ve ne yazık ki bizde Kuran'ın mesajını yanlış anladığımız için, en hayırlı ümmet olduğumuzu zannettiğimiz için hâlbuki ayetten çıkışla en hayırlı ümmet olmak durumundasınız anlamına geldiğini fark etmeyerek bütün bu eksiklerimize ve hatalarımıza rağmen hala dünyadaki en hayırlı ümmet olduğumuzu zannetmemizden dolayı sosyal ekonomik pek çok alanda ciddi sıkıntılarla karşılaşmaktayız. İşte bunların en vahim olanı dünyevileşme sürecidir.

Dünyevileşmenin iki temel sebebi var ben ülkemiz örneği üzerinden gitmek istiyorum. Kapitalizmin yeryüzünde egemen paradigma olmuş ve İslam Dünyasını tehdit eder bir hale gelmiştir. Maalesef uzun yıllar özellikle Amerika tarafından uygulamaya konulan konular dâhilinde komünistlerle komünist olmayanlar, sağcılarla solcular iki gruba ayrıldıysa ve komünizmin dinsizlikle özdeşleştirilmesinden sonra din iman savunması adına bu kavramlar ıslah edildi. Bunlar olurken özgürlükçü geçinen Batının da süttten çıkmış ak kaşık olduğunu zannettik. Batıyla olan ilişkilerimizde aslında Batının İslam için beslediği niyetlerin daha beter olduğunu, din düşmanı veya komünist olduğu söylenen dünyanın, yaşadığımız tecrübelerle Afganistan'ın işgali, Somali, Yemen yani şuanda İslam Dünyasını yakıp yıkanların komünistlerden ziyade demokrasi havarisi ülkeler olması aslında çok anlamlı. Özellikle küreselleşmenin ve ona eşlik eden teknolojik gelişmelerin ve onun sanayi üretimine yansımaları toplumlarda tüketimi tahrik etmesi medya reklamları eşliğinde ve küreselleşme süreçlerinde dünyanın neresine giderseniz gidin tek tip insan modeli aslında bugün karşılaşmış olduğumuz dünyevileşme sürecinde önemli bir rol oynuyor.

Kapitalizmin mantığında şu var Dünya'da sadece çocukların damak zevki aynıdır denir, mesela Karadeniz'in farklıdır Güney Doğu'nun farklıdır, bu dünyada da böyledir. Kapitalizm buna çare olarak damak zevklerini aynılaştırmaya gidiyor nihai hedefi uluslararası şirketlerin öyle bir mal üretecek ki o mal Türkiye'de de, İngiltere'de de, Ruanda'da da tüketilecek. Dünyanın her yerinde aynı gıdalar yenecek aynı kıyafetler giyilecek aynı filmleri izleyecek hep aynı. Böylelikle insanlar birer küresel robot haline getirilecek. Aslında küresel plan bu. Özellikle dikkat edin kapitalizmin sembolü olmuş belli markalar her yerde egemenlik mücadelesi içindedirler. İslam Dünyası da bunlar için müthiş bir pazar. Ama aynı zamanda bu pazar küreselleşmenin en tehlikeli yeridir. Çünkü yeryüzünde gerek Batılı entelektüellerin gerek İslam Dünyasındaki entelektüellerin ittifakla devirdiği gibi bu tüketime dayalı ekonomik modelin önünde duracak tek güç yine İslam. Ama bu İslam tabii ki bizim Müslümanlığımız değil. Ancak Batılılar da bugün kendi planları önündeki en büyük engelin ne Marksizm, ne Budizm, ne Yahudilik hiçbirini olmadığını tek hedefin İslam Dünyasının yakıp

yıkılması olduğu, sadece petrolden ziyade küresel ölçekli bir imparatorluk kurulması hedefleniyor. Bunun önündeki potansiyelleri güçlendireceğimiz yerde maalesef 80lerden 90lardan sonra yaşanan süreçlerde bu potansiyelleri zayıflatacak noktaya doğru seyretmeye başladık. Benim dikkatleri çekmek istediğim nokta o. Birincisi dünyevileşmeni meşru esaslar dâhilinde gerçekleşmesi gerekir. Çünkü yine Batılı pek çok entelektüele göre ve birçok akademisyene göre mevcut Semavi dinleri içerisinde en dünyevi olan da yine İslam'dır. Bu dünyanın peşinde koşan anlamında değil dünyadaki her konuda söyleyecek sözü olan anlamındadır. Ekonomiyle, sanatla, uluslararası siyasette söyleyecek sözü vardır. Bu anlamda İslam'ın bir dünyevi yönü vardır. Ancak bu tamamen İslam'ın öngördüğü değerler doğrultusunda dünya hayatına meydan okuyan kapitalist, tüketime dayalı, tüketmek için üretimin yapıldığı dünyevileşmeye karşı bir duruşun adayı olmalıyız ama Müslümanlar giderek hem siyasi hem idari güçlendikleri zaman bunun için hazırlıklı olup olmadıklarını sorgulamaktadır. Peki hazırlıksız yakalanmamızın sebebi ne birincisi, uzun yıllar Müslümanlar siyaseten ekonomik olarak sürekli muhalifte kaldılar, muhalefetteyken konuşmak çok kolaydır. Ama bizatihi karar verecek makama geldiğiniz zaman artık inandığınız şey orada ortaya çıkıyor. En önemli hatamız gerek küresel düzlemde gerek ulusal ölçekteki mevcut yapılarla ciddi bir hesaplaşma işine girmeden ve İslami değerlerimizi bu yapılara aktararak yapılan bu değerler ekseninde nasıl dönüştürülebileceğinin çalışmasını yapmadan söz konusu olduğunuz zaman ister istemez mevcut yapılar sizi kendisine boyun eğmeye sevk etmektedir. Ekonomiden ele alalım 57'ye yakın İslam ülkesinin içerisinde gerçek anlamda İslam ekonomisi denilebilecek bir tek ülke var mı? Ekonomik modellerimiz aşağı yukarı on seneden fazla İslam Dünyasını gezen bir kardeşiniz olarak 4 tane islamizasyon politikası uygulayan ülke var dördü de iflas etmiş durumda. Pakistan, İran, Suudi Arabistan, Sudan. Ulusal siyaset açısından da hepsinin durumu bellidir. Dolayısıyla şu anda İslam Dünyasında siyaset, sosyal, ekonomi alanında İslami değerleri uygulayan ve Batı tipi modeline alternatif sunacak bir tek model var. Böyle olunca şu soruyu sormamız lazım, bu hatalar neden ortaya çıktı? Çok basit. Bizim atalarımızdan hocalarımızdan, babalarımızdan, öğrendiğimiz Müslümanlık bunlarla yüzleşecek kalitede bir Müslümanlık değil. İslam'ın şartı beş geleneğine dayalı olan Müslümanlık tüketim toplumuyla nasıl mücadele edeceğimizi anlatmıyor. 10 binle değil de 5 binle yaşayabilir miyiz derdinde olan bir İslami hareket yok ama bunun davasını güden sosyalist akımlar var. Eğer böyleyse bu durumda bir terslik yok mu? Tasavvuf gibi bir kültüre sahip olan ülkede, İslam davasını kaybeden, İslam'ın şartının bile üçe düştüğü, Müslümanların şehvet, şöret, rüşvet şeytan üçgenine düştüğü bir dönemde tamda İslami gerekli anlamda yeniden İslam'a dönüşe gerek duyduğumuz noktadayız. Şu anda Rahmetli

Ali Şeriatî'nin dediği dine karşı din olgusu yeryüzünde egemen kılınmak isteniyor. Ancak Müslümanlar şu anda bu süreci entelektüel düzeyde eleştirecek durumda değiller. Sadece demokrasi. Sizin İslami bir yönetim biçiminiz bile yok. Temsili demokrasiyi eleştirmekten aciz bir İslam Dünyasıyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde yapacağımız siyaset, ekonomi ve medya İslami değerleri bu alanda ne kadar geçerli kılabiliriz. Despota mı benziyoruz, Karun'a mı benziyoruz, Batılılara mı benziyoruz bunları göreceğiz. İslami kesimin yönetimde söz sahibi olduğu ilk dönem 1974'tür. Yaklaşık 40 yıllık tecrübemiz var. Yaptığımız hatalardan ders alarak ve doğrularımızı geliştirerek sadece nefsimizi kurtarmak için değil ailemizi, İslam Dünyasını ve tüm gezegenimizi kurtarmak için yola çıkmak üzere seferber olmanın zamanıdır. Dünyevileşme süreci böyle bir seferberliğe imkan vermişse doğru mesajı aldık demektir yok bu mesajı alamadıysak mevcut küreselleşme süreci içinde namaz kılarak yeme içme, lüks hayat, bütün tüketim imkanlarını sonuna kadar tüketen abdestli kapitalistler nesli türerse İslam'ın geleceğin ışığı olma ümidi yok oluyor demektir. Onun için şimdi 70'li yıllara geri dönüp bir davamız olduğunu ama bu defa komünizme dinsize karşı değil dindarlara hiç ses çıkarmayan Batının kontrolsüz büyüme modeline karşı yeni bir dava şuuruyla yeni bir sayfa açmamız lazım. Dünyevileşme böyle bir sürecin habercisi olarak kapımızda durmaktadır. Bu ve bundan sonraki yapılacak olan toplantılar nefis muhasebesi ve durum değerlendirmesi yapmaya inşallah vesile olur. Böyle bir toplantı düzenlediği için vesile olan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Allah'a emanet olunuz.